

PATRYCJA REINBOLD
ANNA CHARCHUT

NIE

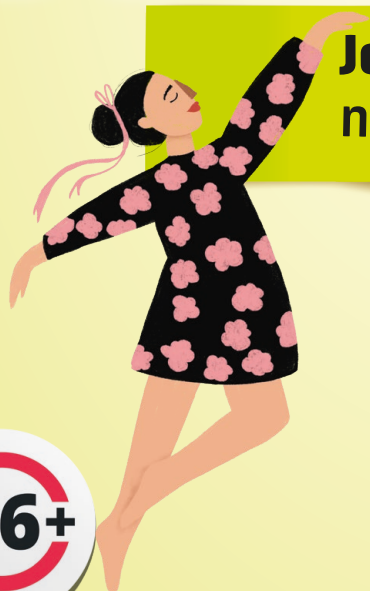
MIEC

KI

NA CO DZIEŃ

Język potoczny, którego
nie nauczysz się w szkole

poziom
A2-C1

16+

SŁÓWKO
HYDRAKNICTWO

PATRYCJA REINBOLD
ANNA CHARCHUT

NIE **MIEC**
KI **NA CO DZIEŃ**

**Język potoczny, którego
nie nauczysz się w szkole**

poziom
A2-C1

SŁÓWKO
HISTORICZNO

SPIS TREŚCI

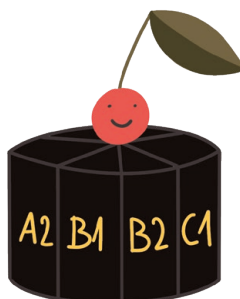
	WSTĘP	7
	ROZDZIAŁ 1 JEDZENIE	11
	ROZDZIAŁ 2 SMUTEK I POCIESZANIE	33
	ROZDZIAŁ 3 TELEFONOWANIE	53
	ROZDZIAŁ 4 BABSKIE ZAKUPY	73
	ROZDZIAŁ 5 JAZDA SAMOCHODEM	89
	ROZDZIAŁ 6 USTERKI I SKARGI	105
	ROZDZIAŁ 7 IMPREZOWANIE	123
	ROZDZIAŁ 8 W PRACY	141

WSTĘP

Przeciętny Niemiec porozumiewa się słownictwem i gramatyką typową dla poziomu średnio zaawansowanego. Zapytasz pewnie, dlaczego nie potrafisz swobodnie mówić po niemiecku, mimo że jesteś na poziomie B1 albo zdałeś egzamin na poziomie B2 lub nawet bierzesz udział w kursie na poziomie C1? Zagadnienia, których uczysz się na standardowych kursach czy też przygotowując się do egzaminów językowych, są bardzo oficjalne. Pomogą zrozumieć przemowę niemieckiego polityka czy swobodnie porozmawiać z panią w urzędzie. Ale do luźnej rozmowy z koleżanką z pracy, panią w pobliskiej piekarni czy też z sąsiadem z pierwszego piętra nie potrzebujesz wyszukanych wyrażen i pięknych konstrukcji. To właśnie tutaj w grę wchodzi niemiecki język codzienny, umiejętność szybkich reakcji i krótkich odpowiedzi.

A język potoczny? On rządzi się swoimi prawami i często odrzuca schematy, których pilnie uczymy się na standardowych kursach. Język potoczny jest jak ulubiona piosenka. Pełna różnorodnych emocji! Raz jest smutna, raz pełna złości, a innym razem totalnie szalona i pełna energii. A przecież nie ma nic bardziej ludzkiego niż wyrażanie własnych emocji!

Standardowy język z kursów to PODSTAWA, a język potoczny i codzienny to taka wisienka na torcie.

Dzięki naszej książce będziesz mógł ożywić swój niemiecki, dodając mu autentyzmu, a nawet nieco pikanterii. Przygotowałyśmy wiele pomocnych słów i wyrażeń, żeby potoczny i codzienny język stał się jak najbardziej zrozumiały. W każdym rozdziale książki znajdziesz ćwiczenia, dzięki którym utrwalisz zdobytą wiedzę. W wielu przypadkach Twoim zadaniem będzie odnalezienie się w kontekście i wyszukanie jak najlepszej reakcji – tak, jakbyś właśnie prowadził rozmowę z rodowitym Niemcem.

Chcemy również zaznaczyć, że **język potoczny i codzienny** nie są łatwymi tematami, bo bardzo często niemożliwe jest dosłowne tłumaczenie na język polski. Tutaj liczy się zawsze oddanie kontekstu całego zwrotu.

Można powiedzieć, że język potoczny i codzienny są jak szuflada ze skarpetkami – niektóre są bardziej kolorowe, inne w stonowanych barwach, a jeszcze innym brakuje pary lub są dziurawe. Wszystko wrzucone i zmieszane w jednej szufladzie. Zauważ, że pięknie i strukturalnie język wygląda tylko w podręcznikach i książkach do gramatyki, a w życiu, jak to w życiu, panuje totalny rozgardiasz.

Poniżej przedstawiamy minipodział języka niemieckiego, który pomoże lepiej poznać różnicę między poszczególnymi jego rodzajami.

Wyróżniamy:

- Standardsprache (Hochdeutsch) = ogólny język niemiecki, używany oficjalnie i nauczany w szkole.
- Umgangssprache = język potoczny, który istnieje w formie ustnej i pisemnej, np. w codziennej komunikacji osób na stopie koleżeńskiej, na forach internetowych, w rodzinie.
- Dialekt = język używany regionalnie (w Niemczech jest sporo różnych dialektów, jednak warto podszkolić się z danego dialektu dopiero wówczas, gdy mieszka się w określonym regionie).

■ Jugendsprache = język młodzieżowy, który bardzo szybko się zmienia. Te słowa i zwroty, których się dziś używa, będą za kilka lat przestarzałe i niemodne. W książce przybliżamy przede wszystkim język codzienny i potoczny, ponieważ są one najczęściej używane i najbardziej potrzebne. Na naszych mediach społecznościowych @pionierkiwniemieckim otrzymujemy dużo wiadomości, które zawierają pytania i prośby z zakresu obu tych zagadnień. Jesteśmy proszone o wyjaśnienie jakiegoś zwrotu z języka potocznego lub o podanie reakcji, która pasowałaby do konkretnej sytuacji. W internecie trudno znaleźć pełne tłumaczenia stałych, utartych, codziennych wyrażeń, dlatego nasza książka będzie niezastąpiona, jeśli chcesz zgłębić tajniki codziennego i potocznego języka niemieckiego. Nie zabraknie w niej również zwrotów o podwójnym znaczeniu oraz przykładowych zdań. W każdym rozdziale przybliżymy również cechy niemieckiego języka potocznego. Mamy nadzieję, że nasza książka pomoże Ci odnaleźć tajemniczy składnik, jakim jest język potoczny i stałe zwroty używane w codziennej komunikacji, oraz poznać konkretne konteksty zdań, zwrotów oraz wypowiedzi.

Skróty używane w książce:

- etw – etwas
- jdn – jemanden (wskazanie na dopełnienie w Akkusativ)
- jdm – jemandem (wskazanie na dopełnienie w Dativ)
- dost. – dostöwnie
- pot. – potocznie

Ze względów stylistycznych wszystkie zwroty w języku polskim zostały użyte w formie męskiej (np. Pan/miałbym/...). Forma ta odnosi się jednak do obu płci i może zostać zastąpiona formą żeńską (Pani/miałabym/...) lub formą w liczbie mnogiej (Państwu/mielibyśmy...) i nie dyskryminuje żadnej płci.

ROZDZIAŁ 1

JEDZENIE

NOWA DAWKA WITAMINY N

Najbardziej typowym słówkiem, które usłyszysz z ust Niemca podczas przerwy śniadaniowej lub obiadowej, jest **Mahlzeit!** Jest to nie tylko powitanie, ale również odpowiednik polskiego „smacznego”. Jeśli ktoś pozdrawia słowem **Mahlzeit!**, odpowiadasz również: **Mahlzeit!**

Czasownik **essen** oznacza **jeść** i jest używany w języku standardowym. W języku potocznym możemy zastąpić go innymi słowami, takimi jak np. *zajadać, podjadać, łasuchować, nażreć się, schrupać, wrzucić coś na ruszt.*

- **naschen** – *podjadać, zajadać się, wcinać, pałaszować*
Ich habe in der Nacht eine ganze Tafel Schokolade genascht. *Spałaszowałem w nocy całą tabliczkę czekolady.*
- **die Naschkatze** – *łasuch*
Ich wusste nicht, dass du so eine Naschkatze bist! *Nie wiedziałam, że jesteś takim łasuchem!*

Zwróć uwagę, że to słowo jest połączeniem czasownika **naschen** z **die Katze**, czyli kot. Dosłownie tłumacząc *tasuch*, to po niemiecku „podjadający kot”.

- **vernaschen** – *dojeść do końca, zjadać do końca*
Meine Kinder vernaschen gerade die ganze Torte. *Moje dzieci zjadają właśnie cały tort.*

W języku potocznym **vernaschen** może oznaczać też odbywać z kimś stosunek seksualny: Ich habe sie gestern nach der Party vernascht. *Wczoraj po imprezie kochałem się z nią.*

- **verputzen** – *zjadać do końca*
Meine Kinder haben die ganze Torte verputzt. *Moje dzieci zjadły cały tort.*
- **futtern** – *zajadać*
Ich will mir nach der Arbeit einen guten Film anschauen und Chips futtern. *Chcę po pracy obejrzeć sobie jakiś dobry film i zajadać chipsy.*

Czasownik **futtern** łatwo można pomylić z **füttern**, który oznacza karmić, np. Die Frau füttert das Baby mit dem Apfelmus. *Kobieta karmi dziecko musem jabłkowym.*

- **sich vollfressen** – *nażreć się*
Die Pizza war unglaublich lecker. Ich habe mich vollgefressen. *Pizza była niewiarygodnie pyszna. Nażarłem się.*
- **sich vollstopfen** – *napychać się*
Er stopft sich mit Muffins voll. *On napycha się muffinkami.*
- **(weg)knabbern** – *chrupać, schrupać*
Ich hab' Chips aufgemacht und 'ne halbe Tüte weggeknabbert. *Otworzyłem chipsy i schrupałem pół opakowania.*
- **fressen** – *żreć (pejoratywnie)*
Wer hat meine Schokolade gefressen? *Kto zeżarł moją czekoladę?*

Ogólnie czasownika **fressen** używa się w kontekście zwierząt. Die Tiere fressen. *Zwierzęta jedzą (żrą).*

- **mampfen** – *zajadać, pałaszować*
Er hat im Kino die ganze Zeit etwas gemampft. *On w kinie przez cały czas coś zajadał.*
- **schmatzen** – *mlaskać*

RÓŻNICA W SŁOWACH: BRINGEN VS. HOLEN

- **etw bringen** – przynieść coś
Kannst du mir bitte 'ne Cola aus dem Kühlschrank bringen? *Możesz mi przynieść colę z lodówki?*
- **etw holen** – przynieść coś
Ich hole uns 'was zum Essen. *Przyniosę nam coś do jedzenia.*

Ogólnie oba te słowa oznaczają to samo. Kiedy ich używać?

Wyobraź sobie, że siedzisz wygodnie na kanapie ze swoją sympatią i czujesz, jak burczy ci w brzuchu, ale nie chce ci się ruszyć do kuchni. *Co robisz?* Prosisz sympatię, żeby wstała i poszła do kuchni po coś do jedzenia. W tym przypadku użyjesz czasownika **holen**.

- **Schatz, sei bitte so lieb und hol mir 'was zum Essen aus dem Kühlschrank!**
Skarbie, bądź proszę tak miły i przynieś mi z lodówki coś do jedzenia!

Twoja sympatia wstaje, idzie do kuchni, zabiera coś z lodówki i wraca z tym do ciebie. Wtedy używa się czasownika **holen**.

Druga sytuacja: Wyobraź sobie, że twoja sympatia ogląda telewizję w salonie, a ty robisz coś w kuchni. Nagle twój ukochany lub ukochana woła, prosząc, żeby przynieść coś do picia. W tej sytuacji użyje się czasownika **bringen**.

- **Schatz, kannst du mir bitte ein Bier bringen?** *Skarbie, czy możesz przynieść mi piwo?*
- **Schatz, ich bringe dir einen Tee.** *Kochanie, przyniosę ci herbatę.*

W takiej sytuacji ktoś idzie tylko w jedną stronę, np. ty jesteś już w kuchni, zabierasz coś ze sobą i idziesz w konkretne miejsce.

Z ŻYCIA WZIĘTE

Lass uns heute etwas zum Essen bestellen! *Zamówmy dziś coś do jedzenia!*
Wollen wir heute **beim Bäcker** frühstücken? *Zjemy dziś śniadanie w piekarni?*

Niemieckie piekarnie to również miejsce towarzyskich spotkań. Ludzie często spotykają się na wspólne śniadania lub kawę.

Gehen wir heute **zum Italiener**? *Idziemy dziś do Włocha?*

Die Pizza **beim Italiener** schmeckt mir immer gut. *Pizza u Włocha (we włoskiej restauracji) zawsze mi smakuje.*

Ich bestelle mir **beim Chinesen** Nudeln und Frühlingsrollen. *Zamówię sobie makaron i sajgonki u Chińczyka (w chińskiej restauracji).*

Die Cocktails **beim Mexikaner** sind richtig lecker! *Drinki u Meksykańczyka (w meksykańskiej restauracji) są naprawdę pyszne!*

Zwróć uwagę na przyimki. Jeśli jesteś w restauracji, to używasz przyimka **bei** w połączeniu z Dativ: **beim (bei dem) Italiener, beim Chinesen**. W języku polskim mówi się podobnie: *Jestem u Włocha, u Chińczyka*. Jeśli idziesz do restauracji, to używasz przyimka **zu** w połączeniu z Dativ: **zum (zu dem) Italiener, zum Chinesen**. Po polsku: *do Włocha, do Chińczyka*.

Ich war am Sonntag...

beim Griechen = im griechischen Restaurant

beim Italiener = im italienischen Restaurant

beim Mexikaner = im mexikanischen Restaurant

Wir gehen am Wochenende:

zum Griechen = zum griechischen Restaurant

zum Italiener = zum italienischen Restaurant

zum Mexikaner = zum mexikanischen Restaurant

Essen Sie hier oder nehmen Sie es mit? *Jedzą Państwo na miejscu czy zabierają na wynos?*

Wie lange möchten Sie hier bleiben? *Jak długo chcą Państwo tutaj zostać?*

Wir bleiben ungefähr eine Stunde. *Zostaniemy około godziny.*

SŁOWO W KONTEKŚCIE: CZASOWNIK MÖGEN

Czasownik **mögen** jest jednym z bardzo często używanych czasowników. Mimo to sprawia Polakom bardzo dużo trudności. Po pierwsze ma nieregularną odmianę, po drugie jest używany w zdaniu inaczej niż w polskim, po trzecie ma swoją małą tajemnicę w postaci ekstraznaczenia, o którym mało kto wie.

Odmiana mögen

ich mag – *ja lubię*

du magst – *ty lubisz*

er/sie/es mag – *on/ona/ono lubi*

wir mögen – *my lubimy*

ihr mögt – *wy lubicie*

Sie/sie mögen – *oni/one, Pan/Pani/Państwo lubią*

! Czasownik **mögen** w znaczeniu **lubić** używany jest z zaimkami i rzeczownikami.

Ich mag **dich**. *Lubię cię. (dich to zaimek osobowy)*

Ich mag **Petra**. *Lubię Petrę. (Petra to rzeczownik)*

Ich mag **Pizza**. *Lubię pizzę. (Pizza to rzeczownik)*

Ich mag keine **Hunde**. *Nie lubię psów. (Hunde to rzeczownik)*

Użycie czasownika **mögen** z innym czasownikiem, czyli utworzenie konstrukcji, którą często budujemy w języku polskim: *Lubię biegać. Lubię spędzać czas na świeżym powietrzu.*, sprawia wiele problemów osobom uczącym się niemieckiego. Aby oddać to znaczenie po niemiecku, używa się albo czasownika **mögen** w połączeniu z **zu** i **bezokolicznikiem** lub odmienia czasownik określający czynność, dodając słowo **gern(e)**. Zaraz pokażemy to na przykładzie. W języku polskim w zdaniu: *Lubię spędzać czas na świeżym powietrzu.* jest konstrukcja **lubić + czasownik w bezokoliczniku**.

Właśnie w tym miejscu często popełniany jest błąd, ponieważ wiele osób powieli schemat z języka polskiego i tłumaczy to wyrażenie jako:

Ich mag Zeit an der frischen Luft verbringen. (To jest błąd!)

Tutaj warto przestawić się na niemiecką konstrukcję, wykorzystując słowo **gern(e)**:

CECHY JĘZYKA POTOCZNEGO: Chodźmy!

W tej części nauczysz się, w jaki sposób wyrazić propozycję zrobienia czegoś wspólnie z inną osobą lub osobami:

- **Lass uns .....!** to wezwanie do wspólnego zrobienia czegoś.

Lass uns heute zusammen ins Kino gehen! *Chodźmy dziś razem do kina!*

Lass uns am Samstag beim Italiener treffen! *Spotkajmy się w sobotę u Włocha!*

Lass uns schon langsam nach Hause gehen! *Chodźmy już powoli do domu!*

Lass uns tanzen! *Zatańczmy!*

- **Wollen wir .....?** Tak zaczniemy pytanie, czy chce się coś zrobić wspólnie.

Wollen wir heute zusammen ins Kino gehen? *Idziemy dziś razem do kina?*

Wollen wir uns am Samstag beim Italiener treffen? *Spotkamy się w sobotę u Włocha?*

Wollen wir schon langsam nach Hause gehen? *Idziemy już powoli do domu?*

Wollen wir tanzen? *Zatańczymy?*

- **Hast du Lust/Bock ....?** Czy masz ochotę ....?

Wersja ze słowem **Bock** należy do języka potocznego.

Hast du Lust, mit mir ins Kino zu gehen? *Masz ochotę iść ze mną do kina?*

Hast du Bock, morgen schwimmen zu gehen? *Masz ochotę iść jutro popływać?*

ĆWICZENIA

Ćwiczenie 1. Uzupełnij zdania słówkami podanymi w ramce.

Naschkatze ■ verputzt ■ schmatzen ■ schlürfen ■ bekleckert ■ Bärenhunger ■
satt ■ durstig ■ holen ■ Latte

1. Wir hatten doch eine ganze Torte im Kühlschrank und jetzt ist sie weg! Hast du sie etwa ganz allein ..... ?
2. Kannst du mir bitte die Wasserflasche reichen? Ich war fast den ganzen Tag unterwegs und habe kaum etwas getrunken. Ich bin sehr .....
3. Eigentlich mag ich keinen Kaffee, aber ab und zu trinke ich einen .....
Er hilft mir beim Munterwerden.
4. Musst du immer beim Essen so laut .....? Das ganze Restaurant schaut dich schon an.
5. Heute hatte ich keine Zeit für ein ordentliches Frühstück und jetzt haben wir schon 14:00 Uhr. Ich habe so einen ....., dass ich ein ganzes Pferd essen könnte.
6. Ich habe Spaghetti gegessen und habe mein weißes T-Shirt mit Tomatensoße .....
7. Es gibt nichts Schöneres, als an einem Strand in netter Begleitung einen guten, kühlen Cocktail zu .....
8. Es ist ziemlich warm heute. Schatz, kannst du mir bitte ein Bier aus dem Kühlschrank .....
9. Ich liebe Süßigkeiten! Was soll ich sagen? Ich bin eine .....
10. Ich habe eine Pizza, zwei Döner und ein Steak gegessen. Ich glaube, jetzt bin ich endlich .....

Ćwiczenie 2. Uzupełnij zdania na podstawie informacji o czasowniku **mögen**. W rozwiązaniu pomoże polskie tłumaczenie.

1. A: Reisen Sie .....? *Lubi Pan podróżować?*
B: Ja, aber ich verreise ..... im Winter, um nicht zu viele Touristen dulden zu müssen. *Tak, ale lubię wyjeżdżać zimą, wówczas nie muszę znosić zbyt wielu turystów.*

2. Ich ..... das Buch mehr als die neue Verfilmung von Netflix.
Lubię książkę bardziej niż nową ekranizację Netflixa.
3. Ich vergöttere Taylor Swift. Ich stehe total ..... ihre Musik.
Ubóstwiam Taylor Swift. Bardzo lubię jej muzykę.
4. .... du lieber die italienische oder doch die französische Küche?
Lubisz bardziej włoską czy jednak francuską kuchnię?
5. .... du morgen Abend mit mir ins Kino gehen? Soweit ich mich erinnern kann, ... du diesen Regisseur genauso sehr wie ich.
Chciałbyś iść ze mną do kina jutro wieczorem? O ile sobie przypominam, lubisz tego reżysera tak samo bardzo jak ja.
6. A: Hast du heute einen Clown gefrühstückt? *Coś ty dziś taki dowcipny? (dosł. Zjadłeś dziś klauna na śniadanie?)*
B: Das ..... sein! *Możliwe!*
7. Ich ..... es, die Welt ..... bereisen, neue Menschen kennenzulernen, faszinierende Kulturen ..... entdecken und köstliche Gerichte ..... probieren. *Lubię podróżować po świecie, poznawać nowych ludzi, odkrywać fascynujące kultury i próbować pysznego jedzenia.*

Ćwiczenie 3. Jak to powiedzieć w inny sposób? Uzupełnij zdania słowami z ramki tak, aby pasowały do kontekstu.

aufgegessen ■ bestellt ■ bedien dich ■ versalzen ■ aufwärmen ■ da

1. Ich habe zu viel Salz in die Suppe getan.
= Ich habe die Suppe .....
2. Wer hat den ganzen Kuchen gegessen?
= Wer hat den Kuchen ..... ?
3. Greif gerne zu, wenn du etwas essen möchtest.
= ..... gerne, wenn du etwas essen möchtest.
4. Es ist noch etwas von Mittag übrig geblieben.
= Es ist noch 'was von Mittag .....
5. Die Suppe ist kalt geworden, ich muss sie warm machen.
= Die Suppe ist kalt geworden, ich muss sie .....
6. Wir haben einen Tisch für vier Personen auf den Namen Schmidt reserviert.
= Wir haben einen Tisch für vier Personen auf den Namen Schmidt .....

JĘZYK NIEMIECKI A2-C1

Przeciętny Niemiec posługuje się na co dzień słownictwem i gramatyką na poziomie średniozaawansowanym. Dlaczego więc mimo wielu lat nauki i zdanego egzaminu na poziomie B2 nadal nie potrafisz swobodnie porozumiewać się po niemiecku?

Standardowe kursy koncentrują się bowiem na języku oficjalnym, przydatnym w urzędzie czy podczas lektury gazety. Jednak znajomość *Hochdeutsch* nie wystarczy do swobodnej komunikacji na co dzień. Język potoczny – *Umgangssprache* – rządzi się swoimi prawami i często odrzuca schematy, których pilnie uczymy się z klasycznych podręczników.

Ta książka pozwoli Ci ożywić swój niemiecki, dodając mu autentyzmu, a nawet nieco pikanterii. Znajdziesz w niej wiele pomocnych słów i wyrażań, dzięki którym potoczny i codzienny język stanie się dla Ciebie zrozumiały, a różnorodne ćwiczenia pomogą Ci utrwalić zdobytą wiedzę.

Poznaj potoczny język niemiecki
i komunikuj się bez problemów w codziennych sytuacjach

wydawnictwoslowko.pl

ISBN 978-83-8175-576-4

9 788381 755764

P20242005

Cena 59,90 zł

Książka dostępna
także jako e-book.